

Kandidatnummer: 5220

BBABAC 5- BACHELOROPPGAVE MED FORSKNINGSMETODE

Foreldrekonflikt

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

UIS juni 2022

Kandidatnummer: 5220

Antall ord: 11 790

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	4
1.1 Bakgrunn for tema.....	4
1.2 Presentasjon av problemstilling.....	4
1.3 Begrepsavklaring.....	4
1.3.1 Foreldrekonflikt og høykonflikt.....	5
1.3.2 Høy sosioøkonomisk status.....	5
1.3.3 Mekling.....	5
1.4 Formål med oppgaven.....	5
2.0 Forkunnskap	6
2.1 Barnevernets rolle i foreldrekonfliktsaker.....	6
2.2. Familievernkontorets rolle i foreldrekonfliktsaker.....	7
2.3 Resiliens, risiko og beskyttelsesfaktorer.....	7
2.3.1 Risiko for barn som lever med høykonflikt.....	8
2.4 Barns medvirkning.....	9
2.5 Kompleksitet i beslutningsprosessen.....	9
3.0 Metode	12
3.1 Valg av metode.....	12
3.2 Datainnsamling.....	13
3.2.1 Inklusjon og eksklusjonskriterier.....	14
3.3 Analyse ved hjelp av oversiktstabell.....	15
3.4 Presentasjon av artiklene.....	17
3.5 Studiets troverdighet.....	19
4.0 Funn	20
Gråsoner mellom barnevernet og familievernkontoret.....	20
Vanskelig å innhente informasjon.....	21
Barns manglende mulighet til medvirkning.....	22
Barnevernsarbeiderne mangler kunnskap	23
5.0 Drøfting	24
5.1 Relasjon, trygghet og tillit.....	24
5.2 Kunnskapsbasert praksis.....	26
5.3 Faglig skjønn.....	27
5.4 Undersøkellesfasen er krevende.....	28

5.5 Sammenheng.....	28
5.6 Personlige holdninger.....	29
6.0 Oppsummering.....	30
7.0 kilder.....	32

1.0 Innledning

1.1. Bakgrunn for tema

Tema for denne oppgaven er foreldrekonflikt. Tidligere har man tenkt at foreldrekonfliktsaker hører hjemme hos familievernkontoret, men nå som vi har mere kunnskap rundt risikofaktorene, har det også blitt en ansvarsoppgave for barnevernet (Gard & Wæhler, 2019). Van der Lippe mfl., (2014) referert i Kvello, hadde en studie om hvilke land som hadde mest familiekonflikt. Norge skåret som en av de landene med mest konflikt i hjemmet. Det var 22 land som deltok i studie og konfliktene handlet om økonomi, husarbeid og jobb (s. 366). I Norge er vi ganske likestilte, noe som gjør at vi ikke har tydelige fordelte arbeidsoppgaver. Det kan derfor være en forklaring til hvorfor vi har mye konflikt i hjemmet (Kvello, 2015, s. 366). Det viser seg at det har vært en tydelig økning av høyt konfliktnivå mellom foreldre etter samlivsbrudd. En påstand Kvello (2015) referer til er at menn siden 1970 tallet har blitt mer aktiv i barneomsorgen. Dette gjør at begge ønsker å ha den daglige omsorgen, og har sterke meninger rundt den daglige omsorgen (s. 366).

Foreldrekonflikt har alltid interessert meg. Når jeg vokste opp hadde jeg flere venner som levde med foreldre som var i langvarig konflikt. Jeg opplevde at dette påvirket dem da vi vokste opp, og at det fremdeles er noe som påvirker dem som unge voksne i dag. Jeg tror foreldre, skolen og andre viktige omsorgspersoner og tjenester for barn, trenger å få en større forståelse for hvordan høykonflikter kan påvirke barn negativt.

1.2. Presentasjon av problemstilling

Foreldrekonflikt har nå blitt en del av barnevernets arbeidsoppgave. Derfor er det interessant å se på hvordan barnevernet løser disse sakene i dag. Da jeg søkte informasjon om temaet kom det frem at det var vanskelig for barnevernet å vurdere hvordan disse barna egentlig hadde det hjemme. Jeg syntes dette var veldig interessant, og ønsket å finne ut mere om dette.

Problemstillingen: Hva sier forskning er grunnen til at det er vanskelig for barnevernet å vurdere barn sin omsorgssituasjon når foreldrene er i en høykonflikt?

1.3 Begrepsavklaring:

1.3.1. Foreldrekonflikt og høykonflikt

Foreldrekonflikt er et begrep det kan være vanskelig å definere. Det kan være alt fra at foreldre har hverdagslige uenigheter til konflikter som ender med vold (Nilsen et al., 2012, s. 12). Hvis foreldrenes konflikt gjør at barnets behov ikke blir møtt, er det en høykonflikt (Landaasen, 2019). Høykonflikt kan inneholde høylytt krangling, baksnakking av den andre forelderen og total isfront. I artiklene jeg har brukt, referere de til skilte foreldre der de ofte kan ha uenighet rundt barnefordeling, samvær, barneoppdragelse, ferie, personlige traumer eller bruks av rus, og økonomiske forhold rundt barnet (Sundal & Neumann, 2021, s. 137)

1.3.2. Høy sosioøkonomisk status

Sosioøkonomisk status handler om forhold rundt det sosiale og det økonomiske, eller med samspillet mellom det sosiale og det økonomiske (Tjernshaugen & Tjora, 2022). Høy sosioøkonomisk status betyr at man har høy utdanning, høy inntekt og en høy sosial status.

1.3.3. Mekling:

Mekling er et tilbud man kan få hos familievernkontoret. Foreldre som går igjennom et samlivsbrudd, må til mekling hvis de har barn under 16 år (Barnelova, 1981, §51). Mekleren kan hjelpe foreldrene med å lage en avtale om hvordan foreldrene skal samarbeide. Mekleren kan også gi råd og veiledning til hvordan foreldrene kan samarbeide på en god måte, og hjelpe til med å håndtere konflikter. Målet med meklingen er å finne en god løsning for barnet når det kommer til hvor barnet skal bo, og gi barnet forutsigbare rammer. Derfor avtales det hvem som har foreldreansvar, hvor barnet skal bo og hvordan man skal gjøre det med samvær (Bufdir, 2021). Det er viktig å fokusere på hvilken løsning som er det beste for barnet (Regjeringen, 2021).

1.4 Formål med oppgaven

I noen barnevernstjenester så utgjør høykonflikt mellom foreldre, kjernefamilien eller nettverk over halvparten av bekymringsmeldingene som blir sendt inn til barnevernet (Kvello, 2015, s. 366). Derfor er dette et viktig tema å ta opp. Det kommer frem at det er utfordrende for barnevernet å vurdere disse barna sin omsorgssituasjon. Derfor er formålet er å bli mere bevist på hvorfor det kan være vanskelig for barnevernet å vurdere barn sin omsorgssituasjon, når foreldrene er i en høykonflikt.

2.0 Forkunnskap:

I dette kapitlet vil jeg se nærmere på noen temaer jeg mener vil hjelpe å belyse problemstillingen min. Først vil jeg se nærmere på hvilken rolle barnevernet og familievernkontoret har i disse sakene, fordi i foreldrekonfliktsaker er en arbeidsoppgave for både familievernet og barnevernet. Derfor vil jeg gjøre det tydelig for leseren hvilken arbeidsoppgave som tilhører hvem. Risiko og beskyttelses faktorer er viktig teori for å kunne skille mellom hva som er barnevernet sin oppgave og hva som er familievernet sin oppgave. Samtidig er det relevant å vite hvilken risiko det kan ha for barn å leve med foreldre i konflikt. Barns medvirkning er viktig i foreldrekonfliktsaker, fordi de er en viktig kilde til informasjon. Derfor vil jeg også se nærmere på hvilke rettigheter barn har til medvirkning. Til slutt vil jeg se på kompleksiteten i beslutningsprosessen. Jeg mener dette er relevant for å få frem ulike sider og utfordringer ved beslutningsprosessen, som er viktig for å få innsyn i hvordan barnevernet vurderer ulike saker.

2.1. Barnevernets rolle i foreldrekonfliktsaker

Barnevernets hoved oppgave er å identifisere omsorgssvikt. De skal også sørge for at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid (Sundal & Neumann, 2021, s.138). Det skal bli satt i gang en undersøkelse når *«det er rimelig grunn til å anta at det er grunnlag for tiltak etter dette kapitlet»* (Barnevernsloven, 1992, §4-3). Sundal og Neumann (2021) skriver det betyr at når det er en langvarig foreldrekonflikt, kan barnevernet åpne en undersøkelse (s. 138). Barnevernet kan også fremme sak om omsorgsovertagelse eller gi pålegg på hjelpetiltak. Dette kan barnevernet gjøre hvis konflikten mellom foreldrene er til skadet for barnets utvikling, det er alvorlige mangler ved daglige omsorgen, alvorlig mangler i forhold til den personlige kontakten og tryggheten som barnet trenger eller hvis barnet blir utsatt for alvorlig mishandling og overgrep (Sundal og Neumann, 2021, s.139). Dette gjelder også hvis det er stor risiko for at en skadelig situasjon vil skje med barnet i fremtiden. Spørsmålet om barnet er eller vil bli alvorlig skadet er noe som barnevernsarbeideren må skjønnsmessig vurdere. Det kan være vanskelig å bedømme et barn sin omsorgssituasjon. Ikke bare fordi man ikke alltid får nok informasjon om situasjonen, men fordi det også krever sterk faglig kunnskap (Kvello, 2015, s. 33).

2.2 Familievernkontorets rolle i foreldrekonfliktsaker

Bufdir (2022) skriver at familievernkontoret er en plass der alle som opplever utfordringer, konflikter eller kriser i familien kan få hjelp. De tar imot enkeltpersoner, par og familier.

Bufdir (2022) skriver også at familievernkontoret kan tilby ulike kurs for foreldre. Et konkret eksempel på hva familievernkontoret kan hjelpe til med er å hjelpe foreldre med å bli ening om barnefordeling og samvær (Sundal & Neumann, 2021, s. 138). Det er lovpålagt at familievernkontoret skal tilby behandling, rådgivning og mekling til familier (Bufdir, 2022).

2.3 Resiliens, risiko og beskyttelsesfaktorer:

Resiliens handler om å beholde en psykisk styrke og helse selv om man møter stress og påkjenninger (snl, 2021). Lyngseth og Mørland beskriver resiliens som en strikk som strekker seg, men som likevel kommer tilbake til sin opprinnelige form.

Når vi snakker om risikofaktorer som barn kan stå ovenfor, er det snakk om faktorer som kan øke risikoen for utvikling av ulike vansker. Disse faktorene kan være i barnet selv, i hjemmet, i det sosiale miljøet, i kulturen eller i samfunnet (Lyngseth & Mørland, 2017, s. 50). Det kan også bli beskrevet som en fellesbetegnelse på forhold som øker risikoen for at en person utvikler psykiske og/eller sosiale problemer (Kvillo, 2015, s. 256).

Vi skiller gjerne mellom akutt risiko og kronisk risiko (Lyngseth & Mørland, 2017, s. 50). Akutt risiko er noe som skjer en gang eller over en kort periode. Dette kan være naturkatastrofe eller et overgrep. Kronisk risiko er når et barn opplever noe flere ganger og over lang tid. Dette kan også være overgrep, men kan også være vold eller andre former for omsorgssvikt. Akutt og kronisk risiko kan få alvorlige konsekvenser for den psykiske helsen, men den akutte hendelsen kan være lettere å få gjort noe med hvis man får god hjelp etter hendelsen. Den kroniske risikoen kan ha veldig alvorlige konsekvenser for barnet, hvis den har pågått over lang tid. Derfor er det veldig viktig å oppdage slike forhold tidlig og gi barnet riktig hjelp (Lyngseth & Mørland, 2017, s. 51).

Beskyttelsesfaktorer er faktorer som kan minske virkningen av risikofaktorene (Lyngseth & Mørland, 2017, s. 51). Lyngseth og Mørland (2017) refererer til Masten (2014), Rutter (1990) og Werner og Smith (2003) sine undersøkelser om beskyttelsesfaktorer. Ut ifra disse undersøkelsen deler Lyngseth og Mørland (2017) beskyttelsesfaktorene inn i tre hovedgrupper. Det første er nettverk. Det sosiale nettverket kan være venner og familie, men

også et profesjonelt betalt nettverk. For eksempel kan dette være helsesøster på skolen. Et nettverk kan være med å gi støtte, og kan derfor være en beskyttelsesfaktor. Det andre er egenskaper og ferdigheter til barnet. Egenskaper er som oftest om noe som er medfødt. For eksempel god intelligens eller et pent utseende. Ferdigheter handler om hva barnet mestrer og er flink til. For eksempel at barnet har flink i fotball eller til å synge. Disse egenskapene og ferdigheten kan være en beskyttelsesfaktor, da de er med på å gi barnet en positiv holdning til seg selv. Det tredje er kulturelle, samfunnsmessige og eksistensiell støtte. Altså hvordan man tenker om ting, hvilke verdier man har, og hva man tror på. En opplevelse av at noe gir mening eller har en sammenheng er også en viktig beskyttelsesfaktor. Eksempel på dette er hvis et barn har foreldre som krangler, kan det være forskjell på om barnet tenker at det er fordi barnet har gjort noe feil enn at foreldrene er uenig om noe. Hvis man hjelper barn til å forstå hvorfor mamma og pappa krangler, og hvorfor det ikke er barnet sin feil. Kan dette skape sammenheng og mening for barnet, som kan gjøre det lettere for barnet å håndtere situasjonen. Gode verdier kan også være en beskyttelsesfaktor, fordi det hjelper deg til å ta gode valg og unngå problemer. Eksempel på en slik verdi er ærlighet. Tro, bønn og forbønn kan gi håp, mening, felleskap og verdier, som også kan være med som beskyttende faktor (s. 51-54).

2.3.1 Risiko for barn som lever med høykonflikt

Forskning viser at barn som lever med høyt konfliktnivå mellom foreldrene har økt risiko for å utvikle atferdsvansker (Kvello, 2015, s. 368). De kan også være i risiko for å utvikle internaliserende og eksternaliserende vansker. Internaliserende vansker kan være spise- og søvnvansker, engstelighet og tristhet. Det kan også være angst eller depresjon (Kvello, 2015, s. 158). Eksternaliserende vansker kan være atferdsvansker, kriminalitet og rusmiddelmisbruk (Kvello, 2015, s. 158). Barn som har vokst opp med foreldre i høykonflikt, har gjerne vanskeligheter med å tilpasse seg arbeidslivets krav om tempo, samarbeid og fleksibilitet, når de blir voksne (Kvello, 2015, s. 369). Det kan også øke risikoen for selvskading ved depresjon og sinne. Sinne kan også øke risikoen for fremtidig rusmiddelmisbruk. (Kvello, 2015, s. 369). Jenkis (2000) referert i Glaser og Bølstad (2008) skriver at foreldrekonflikt kan også ha negativ påvirkning på barn sine sosiale liv, fordi barnet kan utvikler unormal uttrykk av sinne ovenfor andre. Det kan gjøre at de oppleves ekstra truende, skremmende og krenkende ovenfor de andre jevnaldrende (s. 46). De havner også lettere i konflikt med andre (Stocker & Youngblond, 1999, referert i Glaser & Bølestad, 2008, s. 46). Barn som lever med foreldre som er i et høyt konfliktnivå, er i risiko for å utvikle emosjonelle vansker og svak emosjonell

regulering. Derfor visser disse barna gjerne mer verbal og fysisk utagering (Lindsey, 2002, referert i Glaser & Bølstad, 2008, s. 46). Barn kan også oppleve kroppslige plager som magesmerter og hodepine (Landaasen, 2019)

2.4 Barns medvirkning

Barn blir i dag oppfattet som sosiale aktører som påvirker sine egne og andres omgivelser, og de er aktive i utviklingen av sitt eget liv (James et al., 1998, referert i Ask & Eide, 2018, s. 82) Barn har rett til å medvirke i alle forhold som handler om barnet selv, så lenge barnet er i stand til å danne egne synspunkter (Barnevernsloven, 1992, §1-6). Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar til barnets alder og modenhet (Barnevernsloven, 1992, §1-6). Barn har rett til å fortelle sin mening, men de har ikke rett til å bestemme (Bufdir, 2019). For at et barn skal kunne danne seg egen synspunkter er det viktig at de får nok informasjon om situasjonen (Bufdir, 2019). I FN barnekonvensjon artikkel 12, står det at «*Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet*». Altså barn skal stå fritt til kunne uttrykk sine synspunkter. For at barn skal kunne uttrykke seg fritt, må det være trygt. I en undersøkelse fra forandringsfabrikken beskriver barn at for å skape trygghet må de voksne tenke over kroppsspråket (Forandringsfabrikken, 2020, s. 18). For eksempel kan alvorlig ansikt og stivt kroppsspråket gjøre barna utrygge. De ønsker at man har varme øyne og at stemmen og ordene som blir brukt er varme og snille (Forandringsfabrikken, 2020, s. 18)

3.5 Kompleksitet i beslutningsprosessen

Å ta beslutninger i barnevernet kan være utfordrende. Det er et bredt og variert fagfelt, som derfor gjør beslutningene komplekst og utfordrende (Christiansen & Kojan, 2019, s. 21). Jeg skal nå se litt nærmere på fire former for kompleksitet i beslutningsprosessen. Det er fire kategorier er den vitenskapelige kompleksitet, den normative kompleksitet, den menneskelige kompleksitet og systemkompleksitet

Vitenskapelige kompleksitet:

Christiansen og Kojan (2019) beskriver at beslutningene ikke kan være basert på tilfeldigheter, personlige meninger eller moralske reaksjoner. Beslutningen skal ha grunnlaget i anerkjent vitenskapelig kunnskap. For eksempel så har vi forskningsbasert og teoretisk kunnskap om hvilke risikofaktorer barn kan stå ovenfor i en høyforeldrekonflikt sak. Dette,

sammen med teori om beskyttende faktorer, hjelper barnevernsarbeiderne med å vite hva hun skal skaffe seg informasjon til i en undersøkelse av barnets omsorgssituasjon (s. 22). Likevel kan vitenskapelig kunnskap bli fortolket og anvendt ulikt, ved påvirkning av normative, verdimeslige og politiske forhold (s. 24). Vitenskapen sier at barn trenger å oppleve kontinuerlig og stabilitet i omsorgen. Dette betyr at barnet trenger å opprettholde sin relasjon til samme personen gjennom oppveksten, og få stabilitet gjennom en trygg og sensitiv omsorgsperson for barnet. I Norge betydde dette at hvis et barn har blitt tatt ut av hjemmet, og fått en slik tilknytning til sin nye omsorgsperson, så kan flytting føre til alvorlige problemer for barnet (s.23-24). I USA tenker de annerledes, som betyr at de ønsker at barnet skal så fort som mulig tilbakeføres til foreldrene om det er forsvarlig, eller så skal det raskt beslutning om adopsjon (s. 24). Disse ulike praktiseringene baserer seg likevel på samme vitenskap om at barn trenger kontinuerlig og stabil omsorg.

Normative kompleksitet

Christiansen & Kojan (2019) skriver at verdier og normer vil få innflytelse på beslutningene hvis den vitenskapelige kunnskapen mangler eller er tvetydig. Hvor sterkt verdien av biologiske familiebandet er i et samfunn, er det mest typiske eksemplet på hvordan normer kan virke direkte inn på barnevernets beslutninger (s. 24). Barnevernets mandat er å beskytte barn og gi dem like sjanger i livet. På grunn av at vi er et demokratisk samfunn, må barnevernets beslutninger og praksis være i tråd med verdiene og normene i samfunnet. I et samfunn har vi ikke alle nødvendigvis samme verdier, regler, forventinger og praksis når det kommer til for eksempel barneoppdragelse. Når det er felleskap som har samme normer, kaller vi det normkultur, og den kan være ulik fra felleskap til felleskap. Normkulturen kan knyttes til klasse, etnisitet, alder, bosted, religion og kjønn (s. 24). For eksempel som jeg nevnte i innledningen, så er det en påstand om at menn var mindre involvert i oppdragelsen på 1970 tallet, mens i dagens samfunn er menn mere involvert (Kvelling, 2015, s.366). Derfor kan det være at eldre menn har andre tanker, normer og verdier om barneoppdragelse enn dagens menn har.

Barnevernsarbeiderne har selv sine erfaringer og verdier, og er gjerne en del av et verdifellskap gjennom en felles bakgrunn (Eide, 2016, referert i Christiansen & Kojan, 2019, s. 24) Det kan være utfordrende å møte normer som er fremmede fra sin egen. Noen familier har normer og verdier som går imot barnevernsarbeiderens sine egen og majoritetens normer (Christiansen & Kojan, 2019, s. 24-25) Selv om noe er lovlig, kan det i barnevernsarbeiderens øyne være skadelig for barnets utvikling eller vekke moralsk avsky og ubehag. Å ta avgjørelse på

grunnlag av egne personlige normer, er en praksis de fleste vil ta sterk avstand fra i dag (Christiansen & Kojan, 2019, s. 25).

Menneskelig kompleksitet

Menneskelige kompleks har to aspekter som Christiansen & Kojan (2019) fremhever. Det ene er måten mennesker kognitivt kommer frem til beslutninger på, og det andre handler om det relasjonelle aspektet som påvirker samarbeide mellom de involverte menneskene (s. 26).

Kognitive begrensinger i beslutningsprosessen

Vi benytter oss som oftest av to forskjellige kognitive tilnærminger (Christiansen & Kojan, 2019, s.26). Det ene er system 1, som vi bruker fordi vi har begrenset tid til å ta et valg. Faglig skjønn og klinisk intuisjon blir assosiert med system 1. Beslutningene som blir tatt i system 1 er ofte effektive og funksjonelle, men øker faren for feil fordi man ikke har rukket å få nok informasjon. System 2 er den vi ønsker å identifisere oss med. Det er beslutninger som er langsomme, grundige, analytiske og kritisk kognitiv prosess. Vi bruker som oftest system 2 når system 1 ikke fungerer. I barnevernet kan overdrevent bruk av system 2 føre til beslutningsvegring og handlingslammelse, mens overdrevent bruk av system 1 kan føre til fare for feilslutninger og behov for nye beslutninger (Christiansen & Kojan, 2019, s.26-27). Christian og Kojan (2019) kommer med eksempel på når man kan bruke de ulike systemene. Ved en akutt plassering hvor det er nødvendig å ta en beslutning raskt, bruker man system 1. I etterkant kan man vurdere om dette var det riktige for barnet, ved å bruke system 2. Det er vanskelig å unngå svakheter og noe usikkerhet ved vurderingene og beslutningene som barnevernet tar. Vi mennesker søker ofte bekræftende informasjon på det vi allerede tror. Denne prosessen kalles forventningseffekten (s. 27).

Relasjonelle i beslutningsprosessen

Informasjonen barnevernet får blir ofte innhentet gjennom møter og samtaler. Derfor er det relasjonelle aspekter viktig for informasjonsinnhenting, og derfor også viktig for beslutningsprosessen (Christiansen & Kojan, 2019, s. 28). Voll (1995) og Christiansen et al., (1998) referert i Christiansen og Kojan (2019) skriver at barnevernsarbeidere ofte møter barn og foreldre med en grunninnstilling om mistillit eller tillitt. Denne grunninnstillingen kan derfor være med å påvirke hvordan barnevernsarbeideren tolker informasjonen som barnet eller foreldrene deler (s. 28). Samarbeidet mellom familien og barnevernet kan vare i flere år, og målet er å få til en positiv endring hos barnet. Derfor er det viktig med kjærlighet i

barnevernet for å få barnet og foreldrene til å føle seg sett, forstått og gis mulighet til å vise hvem de er (Christiansen & Kojan, 2019, s. 28).

Systemkompleksitet

Systemkompleks handler om organisasjonen som barnevernsarbeiderne jobber innfor, og ulike systemer utenfor den enkelte organisasjonen som har innflytelse på det daglige arbeidet i barnevernet (Christiansen & Kojan, 2019, s. 29). Christiansen og Kojan (2019) peker på flere slike forhold, men jeg skal se på to. Det første eksempelet er at det er ulikt hvordan saksbehandlingen og beslutningsprosessen er i de ulike barnevernstjenestene. Noen barnevernstjenester bruker standarder og maler i undersøkelsesarbeidet. Andre barnevernstjenester overlater dette til den enkelte barnevernsarbeiderne sitt profesjonelle skjønn (s. 30). Det andre eksemplet er at prioriteringer og beslutninger på et nasjonalt nivå også påvirker barnevernstjenestene. Før var barnehage det vanligste tiltaket i barnevernet. Nå som det har blitt et bedre og rimeligere barnehage tilbud, er det flere som har mulighet til å skaffe seg barnehageplass på egen hånd. Derfor er det færre som har behov dette tiltaket av barnevernet (s. 30-31).

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

Metoden kan fortelle oss noe om hvordan vi bør gå frem for å skaffe kunnskap, eller etterprøve kunnskap (Dalland, 2017, s. 51). Altså den hjelper oss til å skaffe den informasjonen vi trenger til undersøkelsen (Dalland, 2017, s. 52). Vi bruker den metoden vi tenker passer best til å besvare problemstillingen eller spørsmålet (Dalland, 2017, s. 51). Metode kan deles inn i kvalitativ og kvantitativ metode. Kvantitativ metode er best å bruke når det er noe man kan tallfeste eller måle (Dalland, 2017, s. 52). For eksempel kan det være lurt å bruke kvantitativ metode hvis spørsmålet er hvor mange barn lever med foreldre som er i konflikt. Kvalitativ metode er bedre å bruke når det er snakk om meninger eller følelser (Dalland, 2017, s. 52). Det er viktig å tenke gjennom hvilken metode som passer best for teamet, og vurdere fordelene og ulempene med de ulike metodene.

Jeg har valgt å bruke litteratur studie som metode. Litraturstudie er systematisering av kunnskap (Støren,2013, s. 17). Dette betyr å identifisere et forskningsspørsmål ved å søke etter det og analysere det på en systematisk måte (Aveyard, 2019, s. 2)

Andre metoder kunne også blitt brukt. For eksempel kvalitativ metodene intervju og observasjon. Intervju hadde gitt meg mulighet til å gå mere i dybden på problemstillingen. Jeg opplever at intervju hadde egnet seg til min problemstilling, men at det hadde hindret meg i å få flere synsvinkler slik som jeg kan ved litteraturstudie. Jeg mener at jeg kunne brukt observasjon som metode på dette temaet, hvis jeg hadde lengre tid. Det ville tatt lang tid å observere undersøkelsesfasen til flere foreldrekonfliktsaker, og jeg måtte ha vært avhengig av flaks for at flere barnevernskontor fikk inn slike saker jeg kunne observere innen det korte tidsrommet. Kvantitativ metode som spørre skjema kunne jeg også brukt. Dette hadde fungert godt, men det kan være at noe informasjon hadde blitt utelukket, da spørreskjema inneholder svar alternativ der du skal velge det svaret som er mest mulig sann (Dalland, 2017, s124). Statistikk kunne også fungert for mitt tema. Det hadde vært spennende å se statistikken på hvor mange barn blir berørt av høy foreldrekonflikt, eller andre spørsmål som er relevant for problemstillingen min (Dalland, 2017, s. 138).

Jeg har valgt å bruke literturstudie fordi det kan gi muligheten til å få frem flere sider. På grunn av at hver enkelt artikkel går i dybden, og man kan velge flere artikler, så får man både bredd og dybde i oppgaven. Slik som jeg har valgt det, så har jeg valgt å ta med tre artikler som tar utgangspunkt i de ulike faktorene som er involvert i en foreldrekonflikt. Det ulike faktorene som er involvert i en høy foreldrekonflikt er foreldrene, barnet og barnevernet. Jeg synes derfor at litraturstudie den metoden som gir meg mulighet til å undersøke problemstillingen på den beste måten

3.2 Datainnsamling

Søkene ble gjennomført 15. februar til 24.mars Jeg har søkt etter vitenskapelige artikler i Oria og i schoolar. Artikkene er fagfelleverdert, og er på både norsk og engelsk.

Søkene startet inne på Oria, hvor jeg brukte søkeord som «foreldrekonflikt», «konsekvenser av foreldrekonflikt» og «barnevernet og foreldrekonflikt». I starten avgrenset jeg meg kun på artikler som var norske og som ikke var eldre enn 5år. Videre utvidet jeg til å søke på scholar, og jeg søkte både engelske, eldre artikler og til for eksempel doktorgradsavhandlinger. Dette

gjorde at jeg ble inspirert til andre søkeord som «emosjonell omsorgssvikt», «custodial disagreements», «skillsmisse», «familievernkontroet», «foreldremekling» og «barn mekling». Når jeg hadde funnet bedre søkeord, så avgrenset jeg meg tilbake på kun artikler som ikke var eldre en fem år.

3.2.1 Inklusjon- og eksklusjonskriterier

Under datainnsamlingen min har jeg brukt inklusjonskriterier og eksklusjonskriterier for å avgrense søkene mine (Støren, 2013, s. 38). Hvis man har flere avgrensninger i søkene, vil det bli lettere å finne litteratur som er relatert til problemstillingen (Aveyard, 2019, s. 78).

Inklusjonskriterier kan være språk, aldersgruppe, utgivelsesår og publikasjonstype (Støren, 2013, s. 38). Eksklusjonskriterier kan være oversiktsartikler, fordi det skal bestå av originalartikkelen for at det skal inneholde primærkildene (Støren, 2013, s. 38). Grunnen til at man avgrenser søkene, er for at en annen person skal kunne bruke samme metode eller søkestrategier som blir beskrevet under, å få det samme resultatet (Støren, 2013, s. 38).

Det første jeg startet med var å søke på foreldrekonflikt i Oria. Da kom det opp 51 treff, og jeg skjønnte at jeg måtte avgrense søket. Jeg tilpasset derfor søket mitt til kun artikler som ikke var eldre en 5 år. Etter dette kom det opp 18 treff, som fremdeles var mange. Derfor valgte jeg å skrive «foreldrekonflikt barnevern», som gjorde at søke kun fikk 10 treff. Videre valgte jeg at det kun skulle vises fagfelleverderte artikler, og dette ga 4 treff. Gjennom å kjapt lese igjennom sammendragene, fant jeg fort ut at det bare var en artikkel som var relevant. Den artikkelen leste jeg raskt igjennom, og fant ut at jeg ville bruke den.

1. For det er jo alvorlige Saker (Sundal & Neumann, 2021)

Videre søkte jeg på engelsk, og brukte søkeordet «custodial disagreements». Jeg brukte de samme avgrensningene som sist, men jeg inkluderte at ordene skulle være i frasen. Det kom om 6 forslag, som også inkluderte den første artikkelen jeg fant. Etter å ha sett over de fem artiklene var den kun en jeg opplevde passet til problemstillingen.

2. Negotiating client positions: parents with custodial disagreements talking about their experiences with child welfare workers (Jevne, 2017)

Grunnen til at jeg ønsket å ta med denne, var fordi den inneholdte et perspektiv som var mer foreldrettet. Siden jeg nå hadde funnet en artikkel som tok utgangspunkt fra barnevernsarbeiderne side og en artikkel som hadde utgangspunkt fra foreldrene sin side, så

ønsket jeg å finne en artikkel som kunne ta utgangspunkt i barna sin side. Jeg syntes det var utfordrende å finne artikler som dekket barnet sin side i foreldrekonfliktsaker som var i barnevernet. Derfor rettet jeg søket mot familievernkontoret. Derfor søkte jeg «barn mekling», og hadde avgrenset på at det skulle være fagfelleverderte, artikler og ikke eldre enn 5år. Dette ga 16 treff, som også inkluderte første artikkelen jeg fant. Etter å ha gått over de andre artiklene ved å lese overskriftene og sammendrag, fant jeg en artikkel jeg gikk mere i dybden på. Denne artikkel opplevde jeg satt lys på barn sitt perspektiv i foreldrekonfliktsaker.

3. Hvordan kan vi forstå barns tilfredshet med egen involvering i mekling? (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020)

3.3. Analyse ved hjelp av oversiktstabell

Jeg har valgt å bruke en oversikt tabell for å få en bedre oversikt over artiklene. Å bruke denne tabellen har hjulpet meg mye for å kunne se hvilke artikler som ikke passer inn. Hoved formålet med tabellen er å få en oversikt over alle artiklene, og de ulike tilnærmingene de har brukt (Aveyard, 2014, s. 143). Dette gir meg en større forståelse av artiklene, og gjør det mere oversiktlig med for eksempel hvem som har skrevet artiklene og når de ble gitt ut (Aveyard, 2014, s143). For eksempel i starten fant jeg to artikler jeg syntes passet veldig godt, men ved bruk av denne tabellen kom det frem at det var samme forfatter på begge.

Det neste trinnet jeg gjorde var å identifisere ulike temaer som var i artiklene, og førte de inn i oversiktstabellen (tabell 1). Alle artiklene er forskningsartikler, derfor så jeg på de ulike temaene som kom frem i funnene (Aveyard, 2014, s. 144). Først gjorde jeg dette på hver enkelt artikkel, før jeg satte de inn i oversiktstabellen. Dette gjorde at jeg kunne se mere sammenhengen mellom temaene i artikkelen (Aveyard, 2014, s. 146). Jeg har prøvd å velge artikler som tar forskjellig synspunkt. Den ene tar foreldrene sin side, den andre tar barnevernet sin side og den siste tar barna sin side. Ved å sette de opp mot hverandre, ga det meg en mer helhetlig forståelse og det var spennende å se at de kunne utfylle hverandre.

Ved hjelp av oversikt tabellen nedenfor har jeg fått oversikt over metodene som artiklene har brukt og temaene i de ulike artiklene. Dette har gjort det mere oversiktlig for meg, og det har blitt lettere å se en sammenheng mellom artiklene.

Navn	år	tittel	formål	metode	responder	alder	Sentrale tema
Celine Sundland & Cecilie Baseberg Neumann	2021	«For det er jo alvorlige saker» - Barnevernets møter med fastlåste foreldrekonflikter	Å sette fokus på hindringene og utfordringene de ansatte i barnevernet møter på når de undersøker omsorgssituasjonen til et barn i saker hvor foreldrene er i en langvarig konflikt.	Fokus grupper og intervju.	31 barnevernkontor valgte å delta. De fleste var utdannet barnevernspedagoger eller sosionomer	Ikke nevnt	-Langvarig foreldrekonflikt -Barns omsorgssituasjon -Barnevernets rolle -Utfordringer for barnevernet -skjønn
Kari Sjøhelle Jevne	2017	Negotiating client positions: parents with custodial disagreements talking about their experiences with child welfare workers	Få innblikk i hvor ulikt foreldrene i foreldrekonfliktsaker kan bli møtt av barnevernet.	Intervju	8 fedre og 7 mødre deltok. Til sammen 15 personer	Ikke nevnt	- Foreldrekonflikt -barnevernet -familievernkontoret
Astrid Strandbu, Renee Thørnblad & Anita Salamonsen	2020	Hvordan kan vi forstå barns tilfredshet med egen involvering i foreldremekling?	Få en større forståelse for hva barn tenker rundt mekling. Alt fra hva barnet tenker om å være involvert til hvor mye barnet vil være med i beslutningen.	Spørreskjema	111 barn deltok i undersøkelsen.	Gjennomsnittalderen var på 10,8år, men de fleste som deltok var 12år	-mekling -med bestemmelse

3.4 Presentasjon av artiklene:

Jeg har valgt i å skrive et kort sammendrag av artiklene. Dette er for å gi et innblikk i hovedteamene i artiklene, slik at det blir lettere å forstå sammenhengen når funnene blir presentert.

Artikkel 1: For det er jo alvorlige Saker av Sundland & Neumann (2021)

Sammendrag: Denne artikkelen setter fokus på hva som gjør at det er vanskelig for barnevernet å vurdere omsorgssituasjonen til barn, som lever med foreldre i konflikt. I denne artikkelen har de intervjuet barnevernsarbeidere. Det er tre hoved faktorer som gjør at det er vanskelig å vurdere barnas situasjon. Det første handler om at det er vanskelig for barnevernsarbeiderne å hente informasjon om familien. Noen av grunnen til dette var at foreldrene hadde to ulike syn på saken, og at barnevernsarbeideren ofte opplevde begge foreldrene som like troverdig. Derfor var det vanskelig å vite hva som var sannheten. Når det kom til barnet sin fortelling, var det ofte vanskelig å få de til å prate. Hvis de pratet var det vanskelig å vite om de snakket om sin egen opplevelse, eller om de hadde blitt påvirket om hva de skulle si. Det andre handler om at vi vet at barn bør beskyttes mot langvarige konflikter, likevel så oppleves barnevernsarbeiderne usikker på hva de skal undersøke og vurdere når hoved problemet er at foreldrene er i en langvarig konflikt. Det siste er at barnevernsarbeideren sliter med å vurdere situasjonen når foreldrene, på tross av konflikten, gir god nok omsorg. De ivaretar barnas behov for rutiner, aktivitet, mat, klær og trygge boforhold. Det virker som at når foreldrene har høy sosioøkonomisk status, demper dette bekymringen for barnet, fordi foreldrene fremstår som ressurssterke. Barnets tegn på emosjonell omsorgssvikt blir derfor ikke tatt like alvorlig, som når det er andre risikofaktorer inn i bilde, som for eksempel rus og dårlig økonomi.

Artikkel 2: Negotiating client positions: parents with custodial disagreements talking about their experiences with child welfare workers av Jevne (2017)

Sammendrag: Denne artikkelen handler om hvordan foreldre opplever å bli møtt av barnevernet når de er i en foreldrekonflikt. Ut ifra intervjuene blir foreldrene analysert og kategorisert av fagfolk. De deler foreldrene inn i tre kategorier, eller klientposisjoner. Disse klientposisjonene kaller de: legitimt bekymret foreldre, foreldre i konflikt og foreldre som mangler omsorgsevne. I artikkelen ser vi at foreldrene blir møtt på ulik måte, ut ifra hvilken

klientposisjon de får av sin saksbehandler. Foreldre i «legitimt bekymret foreldre» har en god opplevelse med hvordan de har blitt møtt. De opplevde å bli tatt på alvor og få den hjelpen de trengte. Foreldrene som har havnet i klientposisjonen «foreldre i konflikt» har en opplevelse av at saksbehandleren har mye fokus på at foreldrene er i konflikt, og at det er hovedproblemet. Disse foreldrene kan ha en opplevelse av å ikke bli tatt på alvor, og ikke få den hjelpen de trenger. Foreldre i kategorien «foreldre som mangler omsorgsevne» opplevde at saksbehandleren tok parti med den motsatte forelderens. De opplevde at den andre forelderens anklaget de for å ikke ha god nok omsorgsevne. Selv mente de at de ga tilstrekkelig omsorg. Å være i denne klientposisjonen vil si at barna får hjelp, men at den ene forelderens er uenig i at det er nødvendig. Det kommer også frem i artikkelen at det er en gråson mellom hva som er barnevernets ansvar og hva som er familievernkontorets ansvar. Familievernkontoret skal ta seg av mekling når det kommer til barnefordeling og samvær, mens barnevernet skal undersøke om det forgår omsorgssvikt eller barnemishandling. I noen situasjoner oppstår begge disse tilfellene, altså at foreldrene er i konflikt og det er mistanke om utilstrekkelig omsorg. Det er derfor viktig at barnevernet klarer å identifisere forskjellen, slik at familien får nødvendig hjelp. Ut ifra denne artikkelen, kan det tyde på at barnevernet noen ganger sliter med å identifisere denne forskjellen.

Artikkel 3: Hvordan kan vi forstå barns tilfredshet med egen involvering i mekling? Av Strandbu, Thørnblad, & Salamonsen (2020)

Den artikkelen handler om barns deltagelse i mekling, og hvorfor de fleste barn er positive til å delta i mekling. Når foreldre med barn under 16 år går fra hverandre skal de ha en obligatorisk meklings time for å komme frem til en skriftlig avtale om foreldreansvar, bosted og samvær som er til barnets beste. Mekleren kan inkludere barna i meklingen, men det er ikke et juridisk krav at barn skal få si sin mening i meklingen. 88,3% av barna ga uttrykk til at de var positive til å få delta i mekling, mens 6,3% ga uttrykk for å være negativ til å delta i mekling. 1,8% lot seg ikke tolke og 3,6% var nøytrale. I artikkelen sorterer de barnas sin tilfredshet under tre hovedtemaer. Mening relatert til mekleren og meklingsordningen, mening relatert til rettferdighet og konflikthåndtering og bearbeiding. Det første hovedtema handler om hva barna syntes var bra med mekleren og meklingsordningen. De beskrev mekleren som blant annet snill og en god samtalepartner. En gutt på 14 fortalte også at det var fint med meklingsordningen fordi han hadde en far som kunne bli veldig høylytt og sur.

Under mekling måtte faren prøve å holde seg «snill». Det andre hovedtema handler om at barn ønsker å delta i mekling, og ønsker at andre barn også skal få tilbud om det. Barna forteller at de vil bli hørt, få si sin mening, få lov å komme med forslag og være med å bestemme. De mente også det var fint å få komme tilbake å evaluere det de hadde blitt ening om, noen mente at det var litt lenge å vente med evaluering til det hadde gått 6 måneder. Det siste hovedtema handler om at barn trenger å få snakke med noen om det som er vanskelig. Flere av barna nevnte også at de syntes det var bra å få fortelle det som hadde skjedd, og hvordan ting hadde vært. Mekleren kunne også hjelpe barna med å sette ord på det som var vanskelig. *«Informasjon og gjensidig forståelse er viktig i bearbeiding og konflikthåndtering når utfordringer i livet skal håndteres. Å få informasjon, forstå hva som skjer, og føle seg forstått er også viktig når barn skal delta i beslutningsprosesser»* (Strandbu, 2020, s. 73).

3.4 Studiets troverdighet/kildekritikk

Reliabilitet, som også kan kalles pålitelighet, er et kriterium for kvaliteten i forskningen. Det handler om hvordan man kan stole på arbeidet som blir presentert i denne oppgaven. To av artiklene mine har blant annet brukt intervju som metode, og det kan derfor være feilkilder i selve kommunikasjonsprosessen. For eksempel om intervjuobjektet har oppfattet spørsmålet rett eller om intervjuer har tolket svaret korrekt (Dalland, 2017, s. 60). Det er viktig å være kilde kritisk, og det er to sider ved kildekritikk (Dalland, 2017, s. 152). Det ene dreier seg om selve litteraturen man bruker i oppgaven, det andre er det å finne kilder som belyser problemstillingen best. Derfor er det viktig å sjekke om kilden er troverdig, og vurdere om kildene er relevante for problemstillingen (Dalland, 2017, s. 152-153). Validitet eller gyldighet kan brukes varierende avhengig av ulike fagområder og ulike sammenheng (Dahlum, 2021). Hvis det ikke er tilstrekkelige betingelser for gyldighet, men kun det nødvendige, så er det pålitelig. Gyldighet betyr derfor i hvilken grad man kan trekke gyldige slutninger ut ifra resultatene av funnet (Dahlum, 2021).

For å besvare problemstillingen på best mulig måte har jeg prøvd å bruke inklusjon og eksklusjon for å finne artikler som er relevant for problemstillingen. Jeg har kun med artikler som ikke er mere enn 5 år gammel, og som er fagfellevurdert. Dette vil si at det er basert på nyere forskning, og at artiklene er kvalitet sikret. Som nevnt tidligere ønsket jeg å se problemstillingen fra foreldrene, barnevernet og barn sin side. Det var utfordrende å finne artikler som visste barn sin opplevelse av problemstillingen, og jeg har derfor valgt en artikkel som er mere rettet mot familievernkontoret. Hadde det vært mulig med en artikkel som var

mere rettet mot barn sitt møte med barnevernet, så hadde det vært bedre for å besvare problemstillingen.

Jeg har reflektert over hva mine egne holdninger og meninger er rundt temaet, for å forebygge at mine personlige meninger påvirker oppgaven. Jeg har nøye valgt ut forkunnskaper som skal hjelpe leser å få større forståelse for hva artiklene handler om, og lettere skal forstå problemstillingen.

4.0 Funn:

4.1 Gråsoner mellom barnevernet og familievernkontoret

Det kommer frem i artikkel 2 av Kari Sjøhelle Jevne, at det er gråsonen mellom hva som er arbeidsoppgaven til barnevernet og familievernkontoret. Hjelpen foreldrene får av barnevernet, er avhengig hva barnevernsarbeideren oppfattet som sin arbeidsoppgave eller fagområde. For eksempel fikk noen foreldre hjelp med barnefordelingsproblematikk, mens andre fikk ikke. Hvis man fikk klientposisjonen som «foreldre i konflikt», hadde barnevernsarbeideren mye fokus på konflikten. Dette gjorde at foreldrene følte barnevernsarbeideren hadde mindre fokus på hva barnet og familien trengte hjelp til (Jevne, 2020, s. 229-230). Det virker som det oppstår vanskeligheter når det både er en foreldrekonflikt, som er familievernkontoret sin arbeidsoppgave, og når konflikten intensitetsgrad er så høy at det gir mistanke om at barnet ikke får god nok omsorg, som er barnevernets arbeidsoppgave. Å få god nok omsorg betyr at barnet kan utvikle seg tilfredsstillende ut ifra sine muligheter (Ask & Eide, 2018, s. 102 som referer til Kvelling 2015). God nok omsorg er et sentralt begrep i barnevernet, og vurderingen om omsorgen er god nok er barnevernets ansvarsoppgave (Ask & Eide, 2018, s. 102-103). For å se nærmere på gråsonen som er mellom familievernkontoret og barnevernet, skal jeg ta utgangspunkt i to historier fra artikkel 2. Den ene familien opplever å ikke få hjelp av barnevernet, og den andre familien opplever å få hjelp. Første historie er om en mor som heter Ingrid (Jevne, 2020, s. 230). Hun har en sønn på 15 år. I starten bodde han hos Ingrid, men har nå flyttet inn hos far. Kort forklart mener Ingrid at sønnen ikke har det bra hos far, og at sønnen blir utsatt for manipulasjon og kontroll av faren. Dette var en av grunnene til at hun valgte å skilles seg fra barnefaren. Bekymringsmeldinger ble sent fra familievernkontoret, politiet og Ingrids psykolog. Det ble derfor åpnet en sak. Barnevernet mener at barnet får god nok omsorg av begge foreldrene individuelt, men problemet er konflikten som er mellom mor og far. De

mente også at denne konflikten mellom mor og far var skadelig for barnet, og de ønsket at foreldrene kom til en enighet så fort som mulig. I sakregisteret står det at barnevernet ikke har noen tiltak å tilby familien, og at barnefordeling ikke er regulert i barnevernsloven. De anbefalte derfor at familien forsetter hos familievernkontoret.

Neste historie er om foreldrene som havnet i klientposisjonen legitime bekymret foreldre. De ble møtt på en annen måte. Foreldrene opplevde at barnevernsarbeideren var på deres side, og de følte de fikk støtte i bekymringene de hadde. Historien handler om en far som heter Kristoffer (Jevne,2020, s. 228). Kristoffer hadde en barnefordelingsavtale som betydde at han hadde barna 50% av tiden, og mor hadde barna 50% av tiden. Kristoffer og ex konen hadde nå havnet i et dårlig samspill mønster, og Kristoffer var bekymret for hvordan konflikten påvirket barna. Familien hadde fått hjelp av familievernkontoret, men hadde en opplevelse av at dette ikke hjalp. Etter litt tid fikk han endelig hjelp av barnevernet, og han ble møtt av en saksbehandler som han opplevde forstod hans synspunkt. Han opplevde at saksbehandleren forstod hvordan ex konen var, og hvordan dette påvirket barna. Barnevernet satte ned noen grunn regler for hvordan foreldrene skulle oppføre seg mot hverandre, og dette hjalp situasjonen. Barnevernet tok også tiden til å snakke med alle barna, og fortsatte å snakke med dem gjennom denne vanskelige tiden. Ut ifra barnevernsarbeiderens tolkning av sin arbeidsoppgave og sin tolkning av situasjonen fikk foreldrene ulik hjelp, og hadde derfor ulik erfaring med barnevernet.

4.2 Vanskelig å innhente informasjon

I artikkel 1 av Cecilie Sundland og Cecilie Basberg Neumann blir det beskrevet at de fleste foreldre i en langvarig konflikt, var foreldre med høy sosioøkonomisk status. Barnevernsarbeiderne hadde en opplevelse av at disse foreldrene ble lettere krenket, og var mindre redd for å havne i konflikt med både den motsatte forelderen og saksbehandleren (Sundal & Neumann,2021, s. 144). Barnevernspedagogene syntes det var vanskelig å samle informasjon om foreldrene. Ikke fordi foreldrene ikke ønsket å dele, men på grunn av foreldrenes ulike historie av samme hendelse (Sundal & Neumann,2021, s. 144). Når begge historiene oppleves like troverdig, ble det vanskelig å vite hvilken historie som er mest «sann». I tillegg hadde disse familiene som oftest ikke hatt kontakt med andre type hjelpeapparat, og det er derfor vanskelig å hente informasjon fra andre kilder (Sundal & Neumann,2021, s. 143). For å få mere informasjon trenger barnevernet å snakke med barnet, men da opplevde barnevernsarbeiderne at noen foreldre prøvde å nekte barnevernet å prate

med barnet. Spesielt hvis forelderen eller foreldrene opplevde at de ikke ble hørt eller at de ikke fikk den hjelpen de selv mente de trengte (Sundal & Neumann,2021, s. 145). Dette kunne føre til at saken ble avsluttet, eller at de ga hjelpetiltak til barnet eller den forelderen som var mest samarbeidsvillig. Det var ikke nødvendigvis den foreldrene som trengte det mest, som fikk hjelp (Sundal & Neumann,2021, s. 145).

4.3. Barns manglende mulighet til medvirkning

I artikkel 1 av Cecilie Sundland og Cecilie Basberg Neumann beskriver de at barn i en foreldrekonflikt kan bli satt i en vanskelig posisjon. De kan oppleve at de må velge side med en av foreldrene, og dermed stå i en lojalitetskonflikt (Sundal & Neumann,2021, s143). Barnet blir ofte en viktig informant i slike foreldrekonflikter saker. Barnevernsarbeiderne opplevde at det var vanskelig å få barna til å snakke. Hvis barnet snakket, opplevde barnevernsarbeiderne at barnet ikke fortalte hvordan barnet selv opplevde situasjonen (Sundal & Neumann,2021, s. 145). Dette kan bli sett i sammenheng med at barna står i en lojalitetskonflikt, og er lojal mot foreldrene. I tillegg opplevde flere barnevernsarbeidere at forelderen hadde veiledet barnet til hva de skal fortelle. På grunn av dette ble det vanskelig å stole på barnas fortelling (Sundal & Neumann,2021, s. 145). I artikkel 3 forteller barn at de ønsker å delta på mekling og at de ønsker å få si sin mening. De ønsker å være med i beslutninger og de ønsker å få lov til å komme med forslag. Som nevnt tidligere var 98 av 111 barn fornøyd med å delta i mekling (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 68). Det som gjorde at disse barna var fornøyd med sin deltagelse, var at de først og fremst møtte en mekler som de opplevde som snill, flink, forståelsesfull, rolig og en god samtale partner (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 69). Barna syntes det var fint at meklerin kunne forklare hva som foregikk, slik at barna kunne få en større forståelse for situasjonen (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 70). I tillegg kunne de få fortelle om sin side, uten at foreldrene var til stede. Barna kunne også få tilbud om å fortelle sin side til foreldrene med støtte fra meklerin. Som tidligere nevnt i sammendraget av artikkel 3, var det en gutt som opplevde at det var bedre å snakke om ting når meklerin var der, fordi da måtte faren være «snill» (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 70). Det kommer tydelig frem i artikkel 3 at barna vil gjerne bli hørt, og få mulighet til å delta i beslutninger (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 71). Det betyr ikke at barn skal bestemme eller ha ansvar for beslutningen, men at de får lov til å dele hvordan de opplever saken, komme med sitt perspektiv og få komme med forslag til løsninger. (Strandbu, Thømlad & Salamonsen, 2020, s. 71) Det var 7 av 111 barn i artikkel 3 som var negative til å delta i mekling (Strandbu,

Thømblad & Salamonsen, 2020, s. 68). Barna hadde ulik forklaring til hvorfor de var negative til å delta på megling. Noen av svarene var at barnet opplevde at meklerne ikke forsto hvordan han hadde det, og generaliserte. Et annet barn hadde generelt mistillit til barnevernet og familievernet. Et barn mente også at det var unødvendig å delta, og at det var noe foreldrene burde ordne opp i selv (Strandbu, Thømblad & Salamonsen, 2020, s. 68).

4.4 Barnevernsarbeiderne mangler kunnskap

I artikkel 1 av Cecilie Sundland og Cecilie Basberg Neumann beskriver de at flertallet av barnevernsansatte var bekymret for barna som levde med foreldre i konflikt, og de var klar over at dette kunne være skadelig for barna. Noen av de ansatte hadde også sett at barna viste tydelige symptomer på at de kan være påvirket av situasjonen. Barnevernsarbeiderne vurderte disse barna som en sårbar gruppe (Sundal & Neumann, 2021, s. 143). Som tidligere nevnt er det flest foreldre med høy sosioøkonomisk status som er i langvarig konflikt. De fleste foreldrene klarte derfor å gi barna de grunnleggende behovene som mat, klær, rutiner, aktiviteter og trygge boforhold. Derfor syns barnevernsansatte at det er vanskelig og vurderer barnets situasjon, fordi de opplevde at begge foreldrene gir god nok omsorg (Sundal & Neumann, 2021, s. 146). De ansatte i artikkel 2 var uklare i sin beskrivelse rundt hvordan de undersøkte og vurderte mulige risikofaktorer for barn som lever med foreldrekonflikt. Det virket det som de ansatte var mer opptatt av situasjonen rundt foreldrene og foreldrenes møte med barnevernet, enn de var med hva som var risiko og beskyttelsesfaktorene til hvert enkelt barn (Sundal & Neumann, 2021, s. 145). Noe som noen foreldre i artikkel 2 kjente seg igjen i hvis de fikk klientposisjonen foreldre i konflikt.

Cecilie Sundland og Cecilie Basberg Neumann (2021) beskriver videre i artikkel 1 at når hjelpetiltakene ikke demper konflikten mellom foreldrene, blir barnevernsarbeiderne utfordret på om de skal ta omsorgen for barnet etter barnevernloven §4-12 (Sundal & Neumann, 2021, s. 147). Barnevernsarbeiderne ble derfor utfordret på sin faglige autoritet, da de var usikre på om foreldrekonfliktsaker alene gjør at man kan gripe inn i familien og gjøre en omsorgsovertagelse (Sundal & Neumann, 2021, s. 148). For å ta en slik avgjørelse krever det sterke faglige argumenter for at familiesituasjonen er betydelig skadelig for barnet (Sundal & Neumann, 2021, s. 148). Hvis det var andre bekymringer i tillegg, som for eksempel rus og vold, opplevde barnevernspedagogene at det var lettere å vurdere barnets situasjon (Sundal & Neumann, 2021, s. 147). Det kan derfor virke som at barnevernsarbeiderne mangler kunnskap

om hvordan de skal undersøke og vurdere den emosjonelle omsorgen i familier som har høy sosioøkonomisk status, og som man ikke forbinder med typiske risikofaktorer (Sundal & Neumann, 2021, s. 150).

5.0 Drøfting

I funnen fra artiklene har det kommet frem fire hoved punkter som kan påvirke hvorfor det er vanskelig for barnevernsarbeiderne å vurdere barnas omsorgssituasjon, når de lever med foreldre som er i konflikt. Jeg vil nå undersøke nærmere hvorfor det kan være vanskelig å vurdere, hva som kreves av barnevernsarbeideren for å vurdere disse sakene og hvordan det kan henger sammen.

5.1 Relasjon, trygghet og tillit

Når barnevernet starter en undersøkelse, er det viktig at informasjonsinnhenting er av god faglig kvalitet for å kunne gi klienten mulighet til rett hjelp (Christiansen & Kojan, 2019, s. 76). Ut ifra artikkel 1 tyder på at innhenting av informasjon er vanskelig i disse sakene. Det er vanskelig fordi foreldrene ofte har ulike sider av samme sak, og barnet ofte ikke ønsker å prate eller forteller lite til barnevernsarbeideren. I artikkel 3 ser vi at barn som deltar på mekling, er veldig positiv til å uttrykke sin mening om foreldrekonflikten. De uttrykker også at de gjerne vil bidra med løsninger. For å se litt nærmere på hva som er grunnen til at barn velger å ikke dele, vil jeg se på en rapport fra forandringsfabrikken. I rapporten kommer det frem at sannsynligheten for at barn forteller det viktigste barnevernet bør vite, blir mindre hvis barnet oppdager at barnevernet har pratet med de voksne først (Forandringsfabrikken, 2020, s. 15). Grunnen til dette er at barn opplever at voksne hører på voksne. Derfor opplever barna at den voksnes mening ligger i bakhodet til barnevernsarbeideren, mens barnevernsarbeideren hører på barnet sin forklaring (Forandringsfabrikken, 2020, s. 15). Det kommer også frem at barn trenger å vite hva som skjer med informasjonen de deler. Det kan oppleves utrygt for barnet hvis informasjonen går videre til noen man ikke ønsker skal få den informasjon (Forandringsfabrikken, 2020, s. 5). Det kan virke som at barnevernet snakket med barna først i artikkel 1, fordi foreldrene hadde mulighet til å påvirke barna. Dette kan være med på å gjøre det vanskelig for barn å fortelle til barnevernsarbeideren hvordan de egentlig har det hjemme. På grunn av at foreldrene har en ulik oppfattelse av samme sak, kan barnets stemme være en viktig informasjonskilde i slike saker. Noe annet som også er viktig for å få inn nok informasjon er relasjonskompetanse. Relasjonskompetanse er å forstå og samhandle med mennesker vi møter i yrkessammenheng på en god og klok måte (Røkenes & Hanssen, 2012,

s. 9-10). Relasjonsprosessen består av tre deler. Det første er å få kontakt med klienten, og danne en relasjon. Neste punkt er å vedlikeholde relasjonen, og klare å stå i den over tid. Til slutt må man avslutte den profesjonelle relasjonen på en god måte. Andre viktige faktorer i denne prosessen er å ha situasjonsforståelse, være sensitiv til andres kultur, ha selvinnsikt og en empatisk holdning ovenfor klienten (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 10). Relasjon er ikke bare viktig for informasjonsinnhenting, fordi den er også viktig når man skal fremme læring, utvikling, vekst, mestring eller forbedre andre funksjoner hos klienten (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 18-19). Et eksempel fra artikkel 1, kan det virke som at foreldrene som fikk klientposisjonen legitimt bekymret foreldre, hadde en god relasjon til barnevernsarbeideren. Foreldrene opplevde seg hørt og forstått, og det kan derfor tyde på at barnevernsarbeideren har fått god informasjon om situasjonen, og derfor hadde gode muligheter for å gi riktig hjelp.

Som nevnt tidligere så er det viktig å danne en god relasjon til klienten sin. Det er viktig fordi det er i relasjoner man klarer å samle informasjon og jobbe sammen mot et mål (Ellingsen et al., 2015, s. 172). I relasjonen er det også viktig å bygge opp tillit (Ellingsen et al., 2015, s. 115). Tilliten kan hjelpe klienten til å stole på at barnevernsarbeideren har lyst til å hjelpe (Ellingsen et al., 2015, s. 115). Hvis man stoler på at man kan få hjelp, så kan det være at klienten klarer å dele mer om situasjonen sin, som er avgjørende for informasjonsinnhenting i en undersøkelsesfase. Noen ganger er tilliten der fra før, mens andre ganger mangler tilliten. Da må man jobbe ekstra for å få den tilliten (Ellingsen et al., 2015, s. 115).

At det oppstår en gråsoner mellom familievernkontoret og barnevernet, kan handle om at man ikke har fått nok informasjon om situasjonen, så barnevernsarbeideren tolker at dette er en sak for familievernkontoret, fordi de ikke har fått mulighet til å få nok informasjon om alvorlighetsgraden ved situasjonen. Eksempel på dette er også i artikkel 1 hvor foreldrene får klientposisjonen foreldre i konflikt. Her opplever foreldrene at barnevernsarbeideren er veldig opptatt selve konflikten, og at det er hele problemet. Foreldrene mener selv at det er andre ting i tillegg til konflikten som de trenger hjelp med. Foreldrekonflikt er noe familievernkontoret skal hjelpe med, og det blir derfor naturlig å sende dem dit. Foreldrene opplever at barnet ikke har det bra i denne konflikten, og i historien til Ingrid, som jeg nevnt tidligere, påpeker barnevernet at foreldrekonflikten i Ingrid sin sak, er skadelig for barnet og at foreldre må komme til en enighet snarest. Som Ingrid forteller, opplever hun at de ikke får hjelp som fungerer hos familievernkontoret. Å leve med foreldre som er i en langvarig konflikt, er en risikofaktor for barn, og burde derfor være barnevernets ansvar fordi man er

bekymret for barnets omsorgssituasjon. Det kan tyde på at hvis man får nok informasjon om situasjonen, at det blir lettere for barnevernet og familievernkontoret å vurdere hva som er deres oppgave. Derfor kan kanskje nok informasjon være med å minske gråsonen man ser er mellom familievernkontoret, og barnevernet.

5.2 Kunnskapsbasert praksis

Manglende kunnskap kan også være med på at barnevernsarbeideren velger å videre sende foreldrene til familievernkontoret, fordi de ikke har nok kunnskap om risikoen det er for barn å leve i langvarig foreldrekonflikt. Kunnskap kan komme i flere former (Jamtvedt et al., 2015, s. 21). Det kan være forskningsbasert kunnskap, erfarings basert kunnskap og klientens egen kunnskap om eget liv. Forskningsbasert kunnskap er å få kunnskap gjennom ulike metodiske tilnærminger og perspektiver. Det kan være med kvantitativ metode og med kvalitativ metode (Jamtvedt et al., 2015, s. 21). Å anerkjenne at klienten sitter med mye kunnskap om sitt eget liv er viktig. Det er viktig for at brukeren ikke skal kjenne på avmakt og at hjelperen bestemmer over deres liv. Det er viktig for å ha gjensidig respekt, slik at hjelper og klient har respekt for hverandres kunnskap. (Thommasen, 2012, s. 189-192) Erfaringsbasertkunnskap er kunnskap man opparbeider seg gjennom å holde på med arbeide i praksis (Jamtvedt et al., 2015, s. 15). Erfaringsbasertkunnskap kan også være kjent som tauskunnskap, handlingskunnskap, praktisk kunnskap eller skjønn. Erfaringsbaser kunnskap kan være vanskelig å få øye på og forklare. Fordelen med erfarings basert kunnskap er at man kan foreksmpel få bedre kommunikasjonsferdigheter, bli bedre til å innhente klientens erfaringer og en flinkere problemløser (Jamtvedt et al., 2015, s. 26). Erfaring kan også gjøre at fagpersonen føler seg tryggere i jobben (Jamtvedt et al., 2015, s. 15). En barnevernsarbeider med god fagutøvelse har evnen til å bruke flere former for kunnskap samtidig for å komme frem til en beslutning. (Jamtvedt et al., 2015, s. 21). Det kan for eksempel være å anvende både å forskningsbasertkunnskap, kunnskap fra tidlig erfaringer og kunnskap som klienten har om sitt eget liv, før man kommer frem til en beslutning (Jamtvedt et al., 2015, s. 21). Å kunne bruke disse tre kunnskapsformene sammen kalles kunnskapsbasertpraksis. Kunnskapsbasert praksis er en anerkjent metode, og er med på å styrke kvalitetene på hjelpen man gir (Jamtvedt et al., 2015, s. 23). Som vi ser i artikkel 1, uttrykker barnevernsarbeideren at de var usikre rundt hvilken risiko det var for barnet som levde med foreldre i konflikt. Eksempel fra artikkel 1 er at barnevernsarbeiderne diskuterte hva forskning sier om hvor lenge en konflikt kan vare før det kanskje er snakk om at den ene eller begge foreldrene er psykisk syke (Sundal & Neumann,2021, s. 145). I Kvello 2015 står det at foreldre som har en konflikt som

varer lengre enn 3-5år ofte har en psykisk lidelse (s. 367). Barnevernsarbeiderne var usikre på dette, noe som kan tyde på at man mangler faglig kunnskap. Selv om barnevernsarbeideren ser at det ikke er optimalt for barnet, er de usikker på hva de kan gjøre for barnet (Sundal & Neumann, 2021, s. 147). Ut ifra det vi ser i artikkel 1 kan det virke som barnevernsarbeideren mangler forskningsbasert kunnskap om dette temaet. I en artikkel av Heggen & Dahl (2017) som handler om barnevernets kunnskapsgrunnlag, kommer det frem at 2 av 3 barnevernspedagoger mener at grunnutdanningen i barnevernet gir et godt grunnlag for å jobbe i barnevernet (s. 74). Samtidig mener ca 1 av 3 barnevernspedagoger at det er for mange barnevernsarbeidere som ikke har god nok kompetanse. 2 av 10 var usikker på hva de tenkte om dette. Dette kan da bety at nesten halvparten mener at erfaring og opplæring i yrket er viktigere enn grunnutdanningen som utvikler den faglige kompetansen (s. 75).

5.3 Faglig skjønn

Skjønn handler om å se ulike sider av en sammensatt sak, og se på de ulike interessene og hvilke hensyn man må ta. Dette inkluderer også å vurdere av etiske hensyn (Ellingsen et al., 2015, s. 172) Ellingsen et al (2015) beskriver dem skjønn som en prosess der man skiller noe fra hverandre, og setter argumenter opp mot hverandre. Det er relevant med slike prosesser i situasjoner der konklusjonen ikke er åpenbar. I en skjønnsutøvelse, så skiller vi ut hva vi må ta hensyn til og hva vi må legge til side. Vi tar også i bruk egne erfaringer fra tidligere situasjoner (Ellingsen et al., 2015, s. 172). Faglig skjønn handler om å utøve skjønn, sammen med den profesjonelle faglige kunnskapen man har (Ellingsen et al., 2015, s. 172). For eksempel hvis vi ser på risiko og beskyttende faktorer. Det er faglig kunnskap rundt hva som kan være beskyttende faktorer, og hva som kan være risikofaktorer. Det er individuelt hvilke beskyttende faktorer man har, og det er derfor viktig at barnevernsarbeideren finner ut hvilke beskyttende faktorer det er for det enkelte barnet. Hvis vi tenker at risikofaktoren er at barnet har levd med foreldrekonflikt over lengere tid, og man vurderer dette som skadelig for barnet, da kan det å gå til mekling kan være en beskyttende faktor. Der kan barnet få mulighet til å snakke om det som er vanskelig og kanskje få en større forståelse for situasjonen. Det kan gjøre det lettere for barnet å håndtere foreldrekonflikten. Samtidig kan mekling bidra til å minske konflikten, og skape bedre samarbeid mellom foreldrene. Noe som da gjør at risikofaktoren blir mindre eller borte for barnet. Mekling er ikke alltid en beskyttende faktor, fordi noen ganger kan foreldrene eller barnet føle at det ikke hjelper. Det er derfor ikke er noe fasit svar på hvilke tiltak man kan iverksette for foreldre og barn som opplever

foreldrekonflikt. Å bruke faglig skjønn for å komme frem til løsningen blir derfor viktig. Det er også viktig å evaluere om løsningen man har iverksatt har den effekten man hadde tenkt.

5.4 Undersøkelsesfasen er krevende

Christiansen og Kojan (2019) skriver at undersøkelsesfasen er en krevende prosess. Det kreves at man innhenter relevant og nødvendig informasjon, og at man klare å analysere denne informasjonen. Dette er viktig for hva som blir barnevernets forståelse av barnet og familien sin situasjon. For å kunne komme frem til gode beslutninger sammen med familien og barnet, er det viktig at kartleggingen av situasjonen er tilstrekkelig og forsvarlig. Det er også viktig at tolkningen, vurderinger og analysen av informasjonen er systematisk og faglig fundert (s. 77). Barnevernstjenesten bestemmer store deler selv hvordan de vil undersøke en sak, men det må være innenfor de relevante lovene og gjeldene retningslinjene (Christiansen og Kojan, 2019, s. 81). Aadnesen & Hærem (2014) referert i Christiansen og Kojan (2019), skriver at barnvernet ofte blir beskylt for at kartleggingen er mangelfull, og at viktige resurser ikke blir vurdert. Det å ha evnen til å koble analyse av informasjonen som er hentet inn, og komme frem til en beslutning, er krevende og nødvendig (Christiansen og Kojan, 2019, s. 87). Derfor kan dette tyde på at innhenting av informasjon, og å komme frem til den beste beslutningen, er utfordrende i flere saker enn i bare høykonflikt foreldresaker.

5.5 Sammenhengen

I funnen fra artiklene kom det frem fire punkter. Disse punktene er manglende kunnskap, vanskelig å innhente informasjon, grå sonen mellom barnevernet og familievernkontoret og barns manglende mulighet til medvirkning. Det kan tyde på at alt havner under det ene punktet, manglende kunnskap. Som nevnt tidligere kommer kunnskap i mange former. Vi ser i artikkel 2 at det kommer frem at noen barnevernsarbeider mangler faglig kunnskap rundt for eksempel risikoen det kan være for barn å leve i langvarige foreldrekonflikter (Sundal & Neumann, 2020, s. 149-150). Kunnskap er mere enn bare den faglige kunnskapen. I heggen og Dal sin rapport, så mener noen av barnevernsarbeiderne at det er mangel på erfaringsbasert kunnskap og opplæring. Erfaringsbaser kunnskap kan også være skjønn, og i en skjønnsvurdering bruker man blant annet sine tidligere erfaringer for å komme frem til en løsning eller beslutning. I en doktorgradsavhandling kom det frem at barnevernet ikke alltid åpnet til undersøkelse når de fikk melding om foreldrekonflikt (Rød, 2012, s. 54. I artikkel 2 kommer det frem at det nesten alltid blir åpnet en undersøkelse i høykonflikt foreldresaker, så det kan tyde på at det er en fremgang der (Sundal & Neumann, 2021, s. 143). På grunn av

dette kan det tyde på at barnevernet ikke har så mange år med erfaring rundt undersøkelse av høykonfliktsaker. Hvis man hadde hatt mere erfaring på dette området, hadde man kanskje gjort seg noen erfaringer på hva som fungerer og ikke. I artikkel 1 kommer det frem at barnevernsarbeiderne opplevde at foreldrene hadde instruert barna til hva de skulle fortelle til barnevernsarbeideren. Det kan være at dette kunne vært unngått hvis man hadde lagt til rette for at barnet kunne sagt sin mening uten å bli påvirket av foreldrene. Dette er også en rettighet barn har ifølge barnekonvensjonen artikkel 12. Hvis man mangler erfaringsbasert kunnskap kan det bli vanskelig å utøve faglig skjønn. Faglig skjønn handler om å kunne bruke de ulike formene for kunnskap (Ellingsen et al., 2015, s. 172). Samtidig er det viktig å kunne danne en god relasjon til klienten når man skal utøve faglig skjønn. Det er igjennom relasjoner man henter informasjon, utvikler tiltak og evaluerer situasjonen (Ellingsen et al., 2015, s. 172). Noen ganger er faglig skjønn små vurderinger, og andre ganger er det store vurderinger. De små vurderingene, kan ha sto betydning for de store avgjørelsene (Ellingsen et al., 2015, s. 171).

Det tyder på at alt dette har en sammenheng. Når man ikke får nok informasjon, så blir det vanskelig å vurdere hva som blir det neste steget. På grunn av manglende informasjon, så tar man beslutninger som ikke er like bra, som hvis man hadde hatt mere informasjon. Det kan være årsaken til at det oppstår en grå sone mellom familievernkontoret og barnevernet, fordi man tenker at foreldrekonflikter hører hjemme hos familievernkontoret. Hadde man hatt mere informasjon rundt den enkelte saken, kan det være at det kommer frem at alvorlighetsgraden ved konflikten er så stor, at det blir barnevernet sin sak. Det kreves ikke bare informasjon for å ta en god vurdering, men også kunnskap. Vi trenger klientens kunnskap om eget liv, for å kunne få nok informasjon om situasjonen. Vi trenger faglig kunnskap rundt risikoen for barnet som lever i foreldrekonflikt. Og vi trenger erfarings basert kunnskap, som kan hjelpe oss til å vite hva som har fungerte tidligere når man skal innhente informasjon i foreldrekonflikt saker. Vi trenger alle disse kunnskapsformene for å kunne utøve faglig skjønn på en god måte, og for å kunne utøve faglig skjønn er det viktig med en god relasjon til klienten. Derfor kan det tyde på at alt har en sammenheng, og at når man mangler en type form for kunnskap så svekker det også andre områder.

5. Personlige holdninger

Selv om det tyder på at alt henger sammen, og at manglende kunnskap er hoved problemet, så kreves det mer av barnevernsarbeideren enn å bare ha god relasjonskompetanse, erfarings

basert kunnskap, faglig kunnskap, klientens kunnskap om eget liv og evner til å utøve faglig skjønn. Noe som kan stå i veien for dette er barnevernsarbeiderens egne holdninger. Holdninger består av kunnskap, følelser og handlinger (Huseby, 2009). Et eksempel på dette kan være at ifølge kunnskapen så vet vi at langvarig foreldrekonflikt kan være skadelig for barnet. Samtidig kan man kanskje føle at det ikke er så alvorlig fordi det er normalt med litt konflikt, og at tiltak eller for eksempel omsorgsovertagelse kan oppleves som en overreaksjon. Derfor kan handlingen være å henvise de videre til familievernkontoret, i håp om at konflikten vil minke og bli en beskyttende faktor for barnet. Et annet eksempel er foreldre med høy sosioøkonomisk status. I foreldrekonfliktsaker kommer det frem i artikkel 2 at de fleste foreldrene er av høy sosioøkonomisk status. Det kan være at man for eksempel bevist eller ubevist tenker at foreldre med høy sosioøkonomisk status er gode foreldre fordi barna gjerne har alt det materialistiske. Vi vet at selv om man har høy sosioøkonomisk status, så betyr ikke det at man er gode foreldre. Dette er kunnskapen. Vi føler at de er gode foreldre fordi barnet har alt av materialistiske ting og utvendig så ser det bra ut. Det er følelsen. Derfor vurderer man at barnet har det godt, på tross av foreldrekonflikten. Det blir handlingen. Det er derfor lurt å tenke over hvilke holdninger man har, slik at man kan bli klar over om de er med å påvirke situasjonen (Huseby, 2009).

6.0 Oppsummering

I denne oppgaven har jeg gått dypere inn i hva forskning mener er grunnen til at det er vanskelig for barnevernsarbeiderne å vurdere barn sin omsorgssituasjon, når foreldrene er i konflikt.

I artiklene kommer det frem fire hoved punkter som er med på å påvirke hvorfor det er vanskelig. Det første er vanskeligheten med å få nok informasjon om den enkelte saken. Å komme frem til gode tiltak når man ikke har nok informasjon om saken, er vanskelig. Det neste er at barnevernsarbeideren mangler eller er usikker på kunnskapen de har om foreldrekonflikt. Dette påvirker også muligheten til å vurdere hvordan omsorgssituasjonen er for barn, fordi man ikke vet hva forskning sier kan være eller er konsekvensene av å leve med foreldrekonflikt. Det tredje er at barn er en viktig informasjonskilde i slike saker, og det at de ikke ønsker å dele hvordan de har det hjemme påvirke informasjonsinnhenting. Dette gjør at man ikke har nok informasjon om saken, som påvirke hvordan man vurderer situasjonen. Det siste punktet er at det oppstår en grå sone mellom hva som er barnevernets oppgave og

hva som er familievernkontorets oppgave. Det kan tenkes at gråsonen oppstår fordi man ikke har nok informasjon om alvorlighetsgraden ved situasjonen. Andre ting som spiller en rolle i vurderingsprosessen er relasjonskompetansen og faglig skjønn. For å kunne utøve faglig skjønn trenger man å bruke de ulike formene for kunnskap, og man trenger å ha en god relasjon til brukeren. Mangel på en av kunnskapsformene vil svekke evnen til å utøve faglig skjønn. Å kunne skape tillit til klienten kan føre til at klienten stoler mere på barnevernsarbeiderens evne til å hjelpe, som kan føre til at klienten deler mere viktig informasjon. Det også viktig å huske på at barnevernsarbeiderne er mennesker med ulike holdninger, og at disse holdningene også kan påvirke tolkningen av en situasjon.

Som vi ser er det mange faktorer som spiller inn på hvorfor det er vanskelig å vurdere barnets omsorgssituasjon, når foreldrene er i konflikt. Det tyder også på at disse har en sammenheng, og ved mangler på en av faktorene, så kan det påvirke de andre faktorene.

7.0 Kilder:

Aasberg, O. Follesø, R. Mevik, K. Rakvåg, H. Solstad, A. (2014). Kort om barnevern. (utg.1). Universitetsforlaget. ***133 sider**

Ask, Torunn A. & Eide, Solveig Botnen (2018) Barnevernets begreper- i bevegelse(utg1). Gyldendal Norsk Forlag AS **kapitel 4+ 5 *30 sider**

Bufdir.(2022, 5. april) *Skole og sosioøkonomisk status*.

https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Oppvekst/Barnehage_og_skole/Skole_og_sosio_ekonomisk_status/

Bufdir (2021,1 februar). *Mekling ved samlivsbrudd*.

https://www.bufdir.no/Familie/Samlivsbrudd/mekling_og_avtale/Mekling/

Barnelova. (1981). *Lov om barn og foreldre*. (LOV-1981-04-08-7). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7?q=barnelova>

Bjørndal, A., Hagen, K, B., Jamtvedt,G.(2015)*Kunnskapsbasert fysioterapi*(utg.2).Gyldendal akademisk. (13-34) ***21 sider**

Bunkholdt, V & Kvaran, I. (2021). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid*(utg.2). Gyldendal.

Christiansen,Ø & Kojan, B, H.(2019) *Beslutninger i barnevernet*(utg.2). Universitetsforlaget. Kapittel 1+ kapittel 5 ***27 sider**

Dalland, O. (2020). Metode og oppgaveskriving (6.utg.). Gyldendal Norsk Forlag AS. ***272 sider**

Dahl, S, J., Heggen, K. (2017). Barnevernets kunnskapsgrunnlag. *Fonteneforskning*, årgang (10), 70-83. <https://fonteneforskning.no/pdf-15.55950.0.3.e3ff6b7184> ***13 sider**

Ellingsen,I,T., Levin,I., Berg,B., Kleppe,L,C.(2015). *Sosialt arbeid, en grunnbok*(utg.4). Universitetsforlaget. (80-124 + 171-209) ***82sider**

Forandringsfabrikken. (2020). *Forstå det viktigste*. Forandringsfabrikken Kunnskapssenter. <https://forandringsfabrikken.no/rapport-forsta-det-viktigste-2020/> *40sider

Glaser, V. & Bølstad, J. (2008). *Moderne oppvekst*. (utg.1) Universitetsforlaget. *20 sider

Huseby, E. M. (2019, 11. januar) *Holdninger, meninger og verdier*. ndla.

<https://ndla.no/nb/subject:1:777ae87e-ca79-4866-920a-115cfeb7bbe1/topic:2:183732/topic:1:b6562a48-8510-46b3-a0d2-b53dd9da349f/resource:1:122106>

Kvellido, Ø. (2015). *Barn i risiko*. (utg.2). Gyldedal. (Kapitel 1,3,5 & side 366-369) *135sider

Lyngseth, E. J. & Mørland, B. (2017). *Tidlig innsats i tidlig barndom*. (utg.1) Gyldendal. Kapittel 3. *23 sider

Landaasen, T. H. H. (2019, 27. juni). *Barn ut av foreldrekonflikten*. Bufdir.

https://bufdir.no/Familie/Sor/barn_ut_av_foreldrekonflikten/

Nilsen W, Skipstein A, Gustavson K. Prosjektledere: Major E og Aarø LE. (2012).

Foreldrekonflikt, samlivsbrudd og mekling: Konsekvenser for barn og unge.

Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/publ/2012/foreldrekonflikt-samlivsbrudd-og-me/>

Nøvik, T. S. (2000, 20. mars). *Måling av psykiske vansker hos barn*. Tidsskriftet.

<https://tidsskriftet.no/2000/03/doktoravhandlinger/maling-av-psykiske-vansker-hos-barn>

Per arne Rød (2012) *Barn i klem mellom foreldrekonflikter og samfunnsmessig beskyttelse*,

Avhandling for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen. kapittel 6 *5s

Regjeringen. (2021, 10. januar). *Mekling og foreldresamarbeid*.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/innsiktsartikler/bosted-og-samvar/mekling-og-foreldresamarbeid/id2009754/>

Røknes, O. H., Hanssen, P (2012). *Bære eller bryte* (utg.3). Fagbokforlaget

Støren, I. (2013). *Bare søk: praktisk veiledning i å skrive litteraturstudier* (2.utg.). Cappelen Damm AS. *71 sider.

Skre,I.B. (2021, 8.november) *Resiliens*. Store norske leksikon. <https://snl.no/resiliens>

Thomassen, M.(2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis*(utg.1). Gyldendal

Tjernshaugen,A. Tjora, A.(2022, 27.januar). *sosioøkonomisk*. store norske leksikon. <https://snl.no/sosioøkonomisk>

Selvvalgt pensum: 887 sider